

Serene rust

Bent u daarop gesteld? Houd dan tijdens een drachtarme periode de inspecties kort in verband met rove-rij. Hang uitgenomen raampjes bijen in een drie-of zesramer en sluit deze af. Bedek ook de raten van het te inspecteren volk met een doek. Worden er afleggers gemaakt die op dezelfde locatie blijven staan sluit dan het vlieggat met een prop gras en laat ze 24 uur met rust (uit de zon en denk om ventilatie). Geef de afleggers achtergehouden raten wintervoer. Vloei-baar voedsel geven we pas als het een 'volk' is gewor- den met alles erop en eraan, zoals nectar/stuifmeel verzamelen en verdedigen. Ga er niet vanuit dat het

172 overdreven zorg is. Zelf moest ik eerst ervaren hoe twee drieramers werden leeggeroofd, voordat deze imkerswijsheid goed tot me doordrong. Vanaf die tijd werk ik standaard met stokdoeken. Voor de meesten van ons ligt de hectische periode nu achter ons en is het wachten op de resultaten van onze moerteelt. Ook daarbij kunnen zich verrassingen voordoen, zoals bij 'Jan' die in het blad van het Rotterdamse Ambrosiusgilde verslag doet en zijn verhaal afsluit met de zin: 'Hier begrijp ik weer niets van...!' Zijn relaas.

Koninginnenraadsels

'Een klein nazwermpje werd enige weken geleden in een tweeraams observatiekastje gehuisvest. Na twee weken is de koningin eindelijk aan de leg. Tegelijkertijd werd een koninginnenteeltprogramma uitgevoerd. Een Apidea-kastje met standbevruchte koningin staat op ongeveer 2 meter afstand van de observatiekast. Eergisteren dacht ik: 'ik haal de koningin uit de obser- vatiekast en doe haar in een kleiner kastje als reserve (geel gemerkt, niet geknipt) en ik hang de raampjes van het Apidea-kastje (aan een toplat gebonden en gewikkeld in krantenpapier) in de observatiekast met opzittende bijen en koningin.' De koningin geknipt en gemerkt met een geel plaatje nr 12.

Gisteren bleek dat de krant gedeeltelijk was opge- ruimd. Toen heb ik maar een beetje geholpen want een hele krant opruimen voor twee raampjes bijen is ook wat erg veel werk. Ik kon de koningin niet vinden. Het is ook erg veel 'doorelkaar' gedoe. Vanmorgen tegen 10 uur kijk ik in de observatiekast en zie: daar tippelt de oorspronkelijke koningin geel gemerkt en niet geknipt op de ramen. Ze is dus teruggevlogen over een afstand van twee meter!

De koninginnenteeltkoningin nr 12 is verdwenen! In het Apidea-kastje zitten nog vijf bijen.

Een koninklijke reactie

Even iets vooraf. Kom op een vergadering, ontmoet een imker of lees een nieuwsbrief en dan valt het op dat imkers graag praten over zaken die zijn misge- gaan. Is het alleen een relatiestoornis met hun bijen, of zit er meer achter. Voelen imkers zich er goed bij dat ze door hun bijen worden gekweld? Willen ze ermee aangeven hoe slim de bijen zijn en dat ze zelfs hun baasje (jawel, hun baasje) het nakijken geven? Of is het een vorm van masochisme, zwelgen in kwelling? Lees het koninginnersaadselverhaal van imker Jan nog eens door en luister dan naar het commentaar van de nazwermkoningin. Misschien wordt het raadsel dan minder raadselachtig.

'Kom ik in een woning terecht die me helemaal niet bevalt. Gelukkig kostte het me weinig moeite om bui- ten te komen en daar even de vleugels te strekken. Hee! de plek van waaruit ik vertrok op weg naar mijn darlings lag toch iets verder? Inderdaad er klopt niks van en wat krijg ik een bekend luchtje in mijn sprieten. Het zal toch niet waar zijn, daar staan mijn zusjes opgewonden signaaltjes te ventileren. Nou ja, mijn zusjes, dat hadden ze kunnen zijn als ze als baby beter waren verzorgd. Wat ontwapenend, ze zijn me kwijt! Hoei, meiden, hier ben ik.

PS. Hoor ik zojuist dat er een ander individu (een eier- legmachine) verpakt in een krant was binnengedron- gen. Daar zat een vreemd luchtje aan. Ik hoef dus niet te vertellen wat mijn meiden met haar hebben gedaan, de schatjes.

Honingkeuring

Behalve jonge moertjes in de volken zien we graag gevulde honingkamers want dat beschouwen we toch zo'n een beetje als de graadmeter van onze kunde. Trots is de imker op het product dat uiteindelijk staat te glanzen in de pot. Misschien komt het wat vreemd over, maar ik heb mijn honing wel eens met tegenzin verkocht, alsof ik iets van mezelf weg deed. Een uitda- ging doet zich voor als de plaatselijke vereniging een honingkeuring organiseert. De volgende stap is de provinciale keuring en voordat je het weet ding je mee naar erkenningprijzen op een landelijke honing- keuring. De organisatie van zo'n evenement is niet niks om nog maar te zwijgen over het werk dat de keurmeesters moeten verzetten om tot een juiste waardering van de inzendingen te komen. Tijdens de Open dag in het Bijenhuis vorig jaar was er ook een

honingkeuring en -presentatie. De deelname was zo groot dat de keurmeesters nauwelijks tijd kregen om aan de feestelijkheden deel te nemen. Jammer, want deze bijeenkomsten blijven vooral een sociaal gebeuren. De presentatie van de inzendingen kwam door tijdsdruk niet uit de verf. Teleurstellend voor allen die erbij waren betrokken. Kan het beter? Ik denk van wel. In grote lijnen staat me het volgende voor de geest. Een hoofdvereniging organiseert in het najaar een themadag met daaraan verbonden een landelijke honingkeuring en kondigt die vroegtijdig aan. Daaraan vooraf organiseren afdelingen een honingkeuring. De honing van de prijswinnaars wordt apart gehouden en collectief ingezonden naar de landelijke keuring. Om in de tussentijd kristallisatie van de vloeibare honing te voorkomen wordt deze verpakt/verzegeld en voorzien van een code in de diepvries bewaard. Met deze opzet wordt tweemaal gewedijverd om de prijzen, in de plaatselijke groep en door de winnaars landelijk. Het voordeel voor de organisatie is dat er een geselecteerde hoeveelheid honing vroegtijdig aanwezig is die al eerder door erkende keurmeesters volgens standaardnormen is gekeurd. Om de uiteindelijke prijswinnaars te kunnen bepalen worden de inzendingen nogmaals scherp beoordeeld. Daarnaast worden de bezoekers van de manifestatie bij de keuring betrokken. Met een cijfer kunnen zij een consumentenwaardering uitspreken via een eerder verstrekt formulier. Deze waardering wordt als aparte prijs/oorkonde behandeld. De inzenders van de landelijke keuring kunnen dus twee eervolle vermeldingen verdienen, een publieksprijs en een kwaliteitsprijs. Daaraan vooraf hadden ze al een oorkonde verdiend tijdens de plaatselijke keuring (vanaf nu verkoopt de imker 'honing met prijzen bekroond'). De benodigde oorkonden worden door de hoofdvereniging beschikbaar gesteld in de kleuren goud, zilver en brons voor de eerste t/m derde prijs. Door deze opzet ontstaat een sportieve plaatselijke en landelijke wedijver tussen de deelnemende imkers. Ook worden de bezoekers bij het geheel betrokken. Uiteraard wordt de honing smaakvol geëtaleerd. Als tussenstation zou ook nog een regionale- of provinciale keuring kunnen worden ingelast. Natuurlijk kleven er problemen aan deze opzet, maar die zijn op te lossen. Zie het geheel als een raamwerk waardoor wij ons, als deelnemende imkers, meer betrokken voelen bij het geheel. Dat er uiteindelijk een beter produkt zal worden verkocht is mooi meegenomen.

Hoe haal ik de koningin uit een zwerm?

In het boekje 'Koos, de iemker' van D. Tipstra staat vermeld op welke bijzondere wijze imker Hofman de koningin uit een geschapte zwerm zoekt. Het gaat als volgt.

'Zet de korf even neer en haal een flink stuk papier. Leg dat op het gras. Waarom doet u dat Hofman, vraagt Koos. Een andere iemker heeft gevraagd of ik een moeder voor hem heb, daar krijg ik een kwartje voor. Hofman keert de zwerm om boven het papier en schudt alle bijen er zo goed mogelijk uit. Wat een gekrioel! Na enige tijd verspreiden de bijen zich over het hele papier. 'Lopen ze niet weg van het papier?' vraagt Koos. 'Nee, dat doen ze niet en nu moet je eens zien hoe mak zulke bijen zijn'. Hofman graaide met blote handen in de bijen. Nu ga ik de moeder er uit zoeken. 'Daar is ze' zei hij ineens en pakte iets met een tangetje. 'Laat eens zien', zei Koos. 'Is dat nou de koningin?' Koos zag als enige verschil dat de koningin iets langer was dan een werkbij. De iemker stopte de koningin in een leeg luciferdoosje en bevestigde dat aan zijn arm. Het duurde niet lang of de bijen marcheerden langs zijn hand omhoog naar het luciferdoosje. Na een poosje hing de hele bijenfamilie aan zijn arm. Zo droeg hij de zwerm voorzichtig naar de kast waar ze uitgekomen waren. Koos mocht het dekseel eraf lichten en toen schudde de iemker de bijen van zijn arm in de kast. Het doosje met koningin verdween in zijn zak.

173

Het weer in juni

Als landelijk gemiddelde over de periode 1961-1990 geldt 196 uren zonneschijn, 65 millimeter neerslag en een gemiddelde maximumtemperatuur van 19.1°C.

Juni-maanden

Jaar	Zon (uren)	Neerslag (mm)	Max.temp (°C)
1993	normaal	droog (40)	normaal
1994	normaal	normaal	normaal
1995	normaal	normaal	koel
1996	normaal	droog (33)	normaal
1997	normaal	zeer nat (105)	normaal

Geraadpleegd:

Koninginneraadsels, Ambrosiusgilde Rotterdam, Raat voor Imkers 20(2):11(1997)

Tongeren van, Frans. Hoe haal ik de koningin uit een zwerm? De vliegplank 4(05); 08(93)